

Юридичний факультет
Кафедра цивільного права і процесу
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності»

Кількість кредитів ЄКТС	3 кредитів ЄКТС
Період викладання	5 семестр
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	081 «Право» (081 «LAW»)
Освітня програма	081 «Право» (081 «LAW»)
Викладач(і)	Коваль Ірина Федорівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права і процесу Оверковський Костянтин Володимирович, доктор філософії в галузі права, доцент кафедри цивільного права і процесу
Профайл викладача(ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=0iLpTqI_AAAAJ Коваль Ірина Федорівна
Доступ до матеріалів курсу	Портал юридичного факультету: http://surl.li/ksmka
Контактна інформація	koval@donnu.edu.ua k.overkovskyi@donnu.edu.ua

Анотація

ОК «Право інтелектуальної власності» є базовою для здобувачів ОП «Право» і (разом із іншими ОК) формує результати навчання та компетентності правників відповідно до змісту та фокусу освітньої програми, додатково до НРК, відповідно до стандарту за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у:

отриманні теоретичних знань у сфері правового регулювання відносин інтелектуальної власності; формування вмінь і практичних навичок аналіз нормативно-правових актів, застосування здобутих знань для самостійного і професійного вирішення спорів у сфері набуття, здійснення і захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності; формування у здобувачів вищої освіти

наукового світогляду, креативності, практичного мислення, правосвідомості і правничої культури.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає отримання наступних компетентностей:

- *інтегральні компетентності (ІК):*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-9. Здатність працювати в команді.
- ЗК-11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

спеціальні компетентності (СК):

- СК-3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- СК-7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК-8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- СК-11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК-12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК-13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК-14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

- СК-15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.
- СК-16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
- *результати навчання (РН):*
- РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
- РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- РН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.
- РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
- РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання

знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання знань здобувачів за типовими завданнями в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса. Форми поточних і підсумкових контролів – розв’язання тестів, кейсів, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка науково-дослідної роботи, виконання прикладних завдань, що спрямовані на засвоєння основних засад, інститутів права інтелектуальної власності, здійснення аналізу нормативно-правових актів щодо набуття здійснення і захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності, визначення стратегії, форм і способів захисту права інтелектуальної власності, формування практики укладання договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності.

Екзамен не є обов’язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види навчальної діяльності. За змістовний модуль 1 здобувач може отримати в сумі 60 балів, які складаються з організаційно-навчальної роботи здобувачів в аудиторії – 42 бали, самостійної роботи – 10 балів та залікової модульної роботи - 8 балів.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття, залікова модульна робота);
- 2) самостійна робота здобувача здійснюється під керівництвом викладача за допомогою платформи корпоративної пошти ДонНУ імені Василя Стуса.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного **календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:**

**Календарний план викладання дисципліни
ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практичних занять і СРС (Практичні завдання розміщені за посиланням http://surl.li/cckic)	Термін виконання (дата і час)	Мах кількість балів
Змістовний модуль 1 (60 балів)					
1-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 1. Загальна характеристика інтелектуальної власності і права інтелектуальної власності Практичне заняття 1: з теми 1	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 1	1-й тиждень	3
2-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 2. Основні поняття авторського права Практичне заняття 2: з теми 2	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 2	2-й тиждень	3
3-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 3. Суміжні права Тема 4. Авторські договори Практичне заняття 3: з теми 3,4	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 3,4	3-й тиждень	3
4-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 5. Захист авторського права і суміжних прав Практичне заняття 4: з теми 5	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 5.	4-й тиждень	3
5-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 6. Основні поняття права промислової власності Практичне заняття 5: з теми 5	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 5	5-й тиждень	3
6-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 7. Об'єкти права промислової власності Практичне заняття 6: з теми 6-7	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 6-7.	6-й тиждень	3
7-й тиждень,	Лекція: Тема 8. Суб'єкти права промислової	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 8	7-й тиждень	3

Донецький національний університет імені Василя Стуса

4 години	власності Практичне заняття 7: з теми 8				
8-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 9. Оформлення прав на об'єкти промислової власності Практичне заняття 8: з теми 9	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 9.	8-й тиждень	3
9-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 10. Характеристика патенту, права і обов'язки патентовласника (1 частина) Практичне заняття 9: з теми 10	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 10	9-й тиждень	3
10-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 10. Характеристика патенту, права і обов'язки патентовласника (2 частина) Практичне заняття 10: з теми 10	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 10.	10-й тиждень	3
11-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 11. Договори про розпорядження майновими правами на об'єкти промислової власності Практичне заняття 11: з теми 11	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 11	11-й тиждень	3
12-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 12. Захист прав промислової власності Практичне заняття 12: з теми 12	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 12.	12-й тиждень	3
13-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 13. Правова охорона комерційного найменування Тема 14. Правова охорона торговельної марки Практичне заняття 13: з теми 13,14	Лекція Практичне заняття	Практичні завдання до теми 13,14	13-й тиждень	3
14-й тиждень, 4 години	Лекція: Тема 15. Правова охорона комерційної таємниці Практичне заняття 14: з теми 15	Лекція Практичне заняття Залікова модульна робота Самостійна робота	Практичні завдання до теми 15.	14-й тиждень	3 8 10
56 години		ЕКЗАМЕН			40

3. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Система оцінювання знань з дисципліни „Право інтелектуальної власності”
за 100-бальною шкалою

Поточний контроль (max 60 балів)				Підсумковий контроль (max 40 балів)	Загальна кількість балів
Заліковий модуль 1					
Організаційно-навчальна робота здобувачів в аудиторії	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Залікова модульна робота		
42	0	10	8	40	100

ФОРМИ КОНТРОЛЮ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Заліковий модуль 1 оцінюється за наступними показниками:

- організаційно-навчальна робота студента в аудиторії;
- самостійна робота
- залікова модульна робота.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за заліковий модуль 1, складає **60 балів**, з яких,

- за організаційно-навчальну роботу в аудиторії – **42 бали** максимально;
- за самостійну роботу – **10 балів** максимально;
- за залікову модульну роботу - **8 балів** максимально.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-НАВЧАЛЬНА РОБОТА здобувачів в аудиторії оцінюватися з урахуванням участі в практичних заняттях (виступи, доповнення, доповіді, реферати).

Організаційна робота включає роботу на 14 практичних заняттях. Оцінка роботи на кожному занятті може складати 3, 2, 1, 0 (незадовільно) балів:

3 бали виставляється студенту, що показав всебічні та глибокі знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, додаткової літератури, рекомендованої програмою курсу, що проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

2 бали виставляється студенту, що показав повне знання передбаченого програмою матеріалу, що засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою курсу, що виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного заповнення та оновлення в ході практичної діяльності.

1 бал виставляється студенту, який показав знання основного матеріалу в обсязі навчальної програми, необхідному для майбутньої роботи, знайомому з основною літературою, рекомендованою програмою курсу, який проте припустився неточностей у відповіді на теоретичні завдання або при вирішенні практичного завдання, зокрема, неточність формулювань окремих понять, або який показав поверхневе знання одного з теоретичних питань або при вирішенні практичних завдань. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

0 балів виставляється студенту, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з прикладами з чинного законодавства, юридичної практики, що свідчить про непідготовленість студента до професійної діяльності за спеціальністю 081 «Право».

Види навчальної роботи здобувачів: опитування, розв'язання задач/ситуацій, тестування, складання кейсів, ділова гра тощо.

Опитування є інструментом оцінювання динаміки набутих результатів навчання, оцінювання знання термінології, фактів, понять, теорій, концепцій, розуміння, пояснення і сприймання інформації, вміння передати набуті знання своїми словами, висловлюватися з відповідної теми коротко чи розширено із аргументацією власної позиції.

Критерії оцінювання опитування (усне/письмове).

Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:

Високий (3 б.): усна/письмова відповідь є правильною, цілісною, логічною, обґрунтованою, містить аргументацію, аналітичні міркування, демонструє критичне мислення здобувача.

Середній (2 б.): усна/письмова відповідь є правильною, логічною, частково обґрунтованою, аналітичні міркування та аргументація є недостатніми.

Достатній (1 б.): усна/письмова відповідь є частково правильною, нецілісною, фрагментарною, недостатньо аргументованою.

Вирішення задач:

Задача – це об'єкт розумової діяльності, що містить чітко визначену мету і завдання при заданих умовах, потребує розв'язання шляхом математичних обчислень із застосуванням методичного інструментарію. Задача повинна містити запитання, умову та вихідні дані.

Ситуація – це умова або сукупність умов, обставин або подій, що створюють певну ситуацію, викликають певні взаємовідносини людей, стан, положення або обстановку.

Мета рішення задач/ситуацій – обробляти інформацію, застосовувати знання при розв'язуванні задач, практичних ситуацій із застосуванням методичного інструментарію, демонструвати критичне, аналітичне та логічне мислення, здійснювати комунікації, працювати автономно та/або в команді.

Критерії оцінювання розв'язування задач/ситуацій.

Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:

Високий (3 бали): задача/ситуація виконана вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки.

Середній (2 бали): задача/ситуація виконана частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки.

Достатній (1 бал): задача/ситуація виконана із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні.

Низький (0 балів): задача/ситуація виконана невірно, розрахунки є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), сумнівні висновки.

САМОСТІЙНА РОБОТА виконується у формі (на вибір здобувача):

1) складання задач на основі аналізу судових рішень відповідно до обраної теми за програмою навчальної дисципліни; вимоги до складання задачі: задача складається на основі аналізу трьох рішень суду (першої, апеляційної та касаційної інстанції) по одній справі. Пошук судових рішень здійснюється за допомогою

інформаційної системи «Єдиного державного реєстру судових рішень» за наступним посиланням: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

Самостійна робота оцінюється максимально у **10 балів**

Самостійна робота має бути виконана і надіслана викладачу до останнього практичного заняття.

Критерії оцінки задач:

10 балів – проведено глибокий аналіз правозастосовчої практики на основі якої складено задачу, що містить посилання на рішення суду першої, апеляційної та касаційної інстанцій. Складена задача передбачає складний пошук її вирішення.

6 балів – проведено поверхневий аналіз правозастосовчої практики на основі якого складена задача містить посилання тільки на дві судові інстанції та передбачає простий пошук вирішення поставлених питань.

2 бали – проведено поверхневий правозастосовчої практики на основі якого складена задача містить посилання тільки на рішення суду однієї судової інстанції та передбачає простий пошук вирішення поставлених питань.

2) **комплексне завдання** з наступним алгоритмом виконання: 1. Обрати об'єкт інтелектуальної власності, щодо якого буде виконуватись СРС, наприклад, комп'ютерна гра, в якій поєднуються кілька об'єктів інтелектуальної власності (сюжет, персонажі, комп'ютерний код гри, музичний супровід, назва гри і т.д.); або мультфільм, кінофільм, в якому поєднуються об'єкти інтелектуальної власності (сценарій, назва мультфільму, саундтрек і т.д.). 2. Розділити всі об'єкти гри / мультфільму на певні групи об'єктів інтелектуальної власності і визначити суб'єктів прав на ці об'єкти. 3. Прописати алгоритм дій щодо реєстрації прав на кожний об'єкт окремо (до якої установи необхідно звертатись, з якими документами, вартість реєстрації, тривалість процедури реєстрації і т.д.). 4. Визначити вид договору, який повинен бути укладений з кожною особою окремо (автором сценарію, творцем персонажів, розробником комп'ютерного коду гри і т.д.). 5. Підготувати заяву на реєстрацію авторських прав на сценарій гри або мультфільму, кінофільму.

Критерії оцінки комплексного завдання:

10 балів – проведено комплексний аналіз об'єктів інтелектуальної власності, правильно визначено вид об'єкта, його суб'єктів, виду договорів, правильно складена заява на реєстрацію авторських прав.

6 балів – проведено частковий аналіз об'єктів інтелектуальної власності, з незначними помилками визначено вид об'єкта, його суб'єктів, виду договорів, з незначними помилками складена заява на реєстрацію авторських прав.

2 бали – проведено неповний аналіз об'єктів інтелектуальної власності із значними помилками визначено вид об'єкта, його суб'єктів, виду договорів, із значними помилками складена заява на реєстрацію авторських прав.

Структура самостійної роботи: титульна сторінка, складена задача з теоретичними та практичними питаннями, відповіді на питання, посилання на рішення суду першої, апеляційної та касаційної інстанції. У разі обрання самостійної роботи у вигляді виконання комплексного завдання – самостійна робота оформлюється у вигляді презентації, обсяг якої повинен складати не менше ніж 12 слайдів.

ЗАЛКОВА МОДУЛЬНА РОБОТА виконується у формі тестування

ТЕСТИ є інструментом оцінювання результатів навчання. Тестовий формат оцінювання знань і вмінь може бути спрямований на такі типи результатів опанування освітньої програми як знання, розуміння, застосування, вміння аналізувати, надавати оцінку, синтезувати і створювати нові знання і продукти відповідно до рівня і ступеню освіти.

Мета тесту – оцінити рівень знань та вмінь здобувачів вищої освіти, проаналізувати результати в частині їх відповідності до очікуваного переліку зазначених в ОП результатів навчання та компетентностей, визнати рівень засвоєння і опанування кожним здобувачем.

Критерії оцінювання тестів. Максимальний бал (8 балів) за відмінне виконання тесту встановлюється викладачем з орієнтацією на комплекс знань і вмінь, що оцінюються.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ проводиться на вибір студента у формі екзамену або альтернативних видів робіт:

Види підсумкового контролю	Вимоги	Кількість балів
екзамен за екзаменаційним білетом	Відповідно до переліку контрольних питань	40 балів: 3 теоретичні питання * 12 балів + 4 бали за тест
опублікування наукової статті у фаховому науковому виданні	1) загальні вимоги до оформлення і змісту http://old.geography.lnu.edu.ua/Publik/Period/Problemy_girs_land/vymogy.pdf 2) спеціальні вимоги – тематика статті має відповідати предмету дисципліни «Право інтелектуальної власності», має бути довідка з редакції, що стаття прийнята до опублікування у відповідний номер журналу.	40 балів
підготовка юридичних квестів/ділової гри за тематикою дисципліни	Студенти визначають самостійно за узгодженням з викладачем (група не більше 3 здобувачів)	20 балів

заняття призового місця на всеукраїнському конкурсі наукових робіт	за тематикою дисципліни	40 балів
заняття призового місця на всеукраїнських/міжнародних змаганнях	за тематикою дисципліни	40 балів
підготовка творчого проекту - Стратегії охорони і захисту прав на певний об'єкт інтелектуальної власності	стратегія має ілюструвати у формі презентації бачення механізму охорони і захисту прав на конкретний об'єкт інтелектуальної власності (узгоджується з викладачем). Примірна структура: опис і фото об'єкта, механізм захисту, посилання на законодавчі положення.	20 балів

ВИМОГИ ДО ПРОЄКТУ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Проект — це елемент впровадження концепції навчання через дослідження з чітко визначеними термінами, мета — створити унікальний продукт або отримати певні інноваційні результати. У процесі індивідуальної/колективної діяльності під час роботи над проектом у здобувачів формуються такі якості, як уміння приймати індивідуальні рішення (якщо проект індивідуальний), працювати в команді (колективний проект), брати відповідальність за вибір рішення, розділяти відповідальність, аналізувати результати діяльності, дозволяє здобувачам учитися на власному досвіді й досвіді інших у конкретних справах і приносить задоволення здобувачам, що бачать продукт власної праці.

Типи проектів (літературно-творчий, інформаційний, ігровий, соціальний, дослідницький, правовий, телекомунікаційний, практико-психологічний, мовний, історичний, екологічний, творчий, спортивний, при Рекомендації по розробці проекту).

Незалежно від типу проекту його розробка передбачає такі етапи: *пошуковий* (визначення теми проекту, пошук і аналіз проблеми, постановка мети проекту); *аналітичний* (збирання і вивчення інформації, аналіз наявної інформації, пошук оптимального способу досягнення мети проекту, побудова алгоритму діяльності, складання плану реалізації проекту: покрокове планування робіт, аналіз ресурсів); *практичний* (виконання запланованих технологічних операцій, поточний контроль якості, внесення змін у роботу); *презентаційний* (підготовка презентаційних матеріалів, презентація проекту, вивчення можливостей використання результатів проекту) та *контрольний* (аналіз результатів виконання проекту, оцінка ефективності проекту).

Критерії оцінювання проекту.

Максимальна кількість балів – **20**. Оцінювання проєктів відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення балів по кожному з елементів структури критеріїв. Ієрархія балів за критеріями оцінювання проєкту є такою:

- актуальність проєкту – важливість проєкту для українського та світового правопорядку – 2 б.;
- інноваційність проєкту та креативність його змісту – 2 б.;
- глибоке знання законодавства за темою – 4 б.;
- повний аналіз практики за темою – 2 б.;
- доведеність рішень, що приймаються, уміння аргументувати свої висновки і коректність використаних методів дослідження і методів обробки отримуваних результатів – 4 б.;
- оформлення результатів виконаного проєкту (звіт, презентація) – 2 б.;
- уміння відповідати на питання на захисті проєктів, лаконічність і аргументованість відповідей кожного члена групи – 4 б.

ДІЛОВА ГРА є елементом активного навчання і представляє собою моделювання професійної діяльності у штучно створеній проблемній ситуації. *Метою ділової гри* є вирішення актуальної практичної задачі для закріплення отриманих у процесі навчання знань, умінь та навичок. Ділова гра має на меті навчити здобувачів освіти виявляти проблемні ситуації, що виникають у професійній діяльності, визначати причини їх виникнення, розробляти та оцінювати шляхи вирішення цих проблем, приймати рішення та визначати механізми його реалізації, комунікувати у різних ролях. Ділова гра сприяє, зокрема, розвитку та закріпленню таких компетентностей:

За методологією проведення виділяються такі різновиди ділових ігор:

Групова дискусія – метод проведення ділової гри, який формує навички роботи групи. При її виконанні учасники разом працюють над пошуком вирішення визначеної проблеми, дотримуючись правила проведення дискусії. Методом спостереження оцінюється, зокрема, взаємодія між учасниками команди.

Рольова гра – метод проведення ділової гри, суть якого полягає в тому, що учасники

Імітаційна гра представляє собою імітацію практичної діяльності і, тим самим, створює в учасників гри уявлення про те, як слід було б діяти у певних умовах.

Організаційно-діяльнісна гра та емоційно-діяльнісна гра не передбачають жорстких правил і спрямовані на вирішення міждисциплінарних проблем через розкриття особистого потенціалу учасників.

Інноваційна гра спрямована на формування інноваційного мислення, тобто генерацію нових ідей у традиційній системі дій.

Стратегічна гра передбачає колективне створення картини майбутнього розвитку ситуації.

Комбінована гра – комплексне використання вищезазначених методів проведення ділової гри.

Ділові ігри рекомендовано використовувати лише там, де це дійсно доцільно і необхідно. Методичне забезпечення ділової гри включає такі матеріали: короткий опис змісту гри / сценарій гри, параметри гри / програма гри, набір необхідних для проведення гри матеріалів. Під час підготовки ділової гри та методичного забезпечення для її проведення необхідно враховувати такі чинники: особливості аудиторії, базові знання здобувачів, особливості їхнього світосприйняття, складність об'єкта імітації, специфіку дисципліни тощо. Ділова гра складається з 3-х етапів: вступна частина, в якій описується постановка проблеми, визначаються ролі учасників та оголошується програма гри; безпосередньо процес гри – вирішення проблемної ситуації та презентація результатів; підбиття підсумків.

Сценарій ділової гри:

Ознайомлення учасників з темою та метою гри.

Розподіл ролей учасників: експерти, журналісти, ведучій.

Ознайомлення учасників з темою прес-конференції та необхідною для її проведення документацією.

Формування плану проведення прес-конференції.

Робота з додатковими джерелами в підгрупах відповідно до визначених ролей.

Проведення прес-конференції:

- вступне слово ведучого;
- виступи експертів;
- відповіді на питання журналістів;
- підбиття підсумків ведучим.

Спільне обговорення результатів:

- визначення, чи вирішені поставлені проблеми, чи досягнута мета гри;
- оцінювання виступів експертів;
- виявлення найцікавіших, нестандартних, суттєвих і т.п. питань кореспондентів;
- визначення ролі ведучого та його значення.

Викладач також бере участь в обговоренні, вносить свої аргументовані оцінки та пропозиції, підводить підсумки гри, звертає увагу на активність, підготовленість, самостійність мислення учасників рольової гри.

Викладач також бере участь в обговоренні, вносить свої аргументовані оцінки та пропозиції, підводить підсумки гри, звертає увагу на активність, підготовленість, самостійність мислення учасників рольової гри.

Критерії оцінювання ділової гри. Максимальний бал за відмінне виконання завдання встановлюється викладачем під час розробки силябусу дисципліни і

критеріїв оцінювання конкретної ділової гри з орієнтацією на комплекс знань, умінь та навичок, що оцінюються. Критерії оцінювання ділової гри за **20-бальною** шкалою:

- інформативна місткість, повнота виступів – 4 бали;
- вільна орієнтація у матеріалі – 4 бали;
- аргументованість, доказовість, переконливість висновків – 4 бали;
- якість представлення результатів (чіткість, логічність, вміння виділити головне) – 4 бал;
- активність – 2 бал;
- оригінальність, креативність та інноваційність підходу – 2 бал.

Критерії оцінювання екзамену

40-33 бали - виставляється студенту, що показав всебічні та глибокі знання передбаченого програмою матеріалу, законодавства, додаткової літератури, рекомендованої програмою курсу, що проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

32-25 балів - виставляється студенту, що показав повне знання передбаченого програмою матеріалу, що засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою курсу, що виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного заповнення та оновлення в ході практичної діяльності.

24-15 балів - виставляється студенту, який показав знання основного матеріалу в обсязі навчальної програми, необхідному для майбутньої роботи, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою курсу.

14-0 бали - виставляється студенту, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з прикладами з чинного законодавства, юридичної практики, що свідчить про невідповідність студента до професійної діяльності за спеціальністю «Право».

Зразок екзаменаційного білету

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Напрямок підготовки 081 «Право»
Навчальна дисципліна Право інтелектуальної власності

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

1. Поняття творчої діяльності, інтелектуальної власності, права інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності.
2. Поняття, предмет і джерела авторського права.
3. Права і обов'язки власника свідоцтва на торгівельну марку.
4. Тест: «Хто може бути автором аудіовізуального твору?»:
Відповіді: 1) автор сценарію, 2) композитор, 3) режисер-постановник, 4) актори, 5) співак, 6) художник-постановник, 7) продюсер. 8) оператор-постановник.

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права і процесу

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____ Писарева Е.А.

Екзаменатор _____ Коваль І.Ф.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів (підсумкова оцінка)	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
75-81	C
67-74	D
60-66	E
0-59	FX

Орієнтовні питання для підготовки до екзамену

1. Поняття творчої діяльності, інтелектуальної власності, права інтелектуальної власності.
2. Система права інтелектуальної власності.
3. Характеристика відмінних особливостей відносин інтелектуальної власності.
4. Система законодавства України про інтелектуальну власність.
5. Поняття, предмет і джерела авторського права.

6. Характеристика об'єктів авторського права. Ознаки твору. Види об'єктів авторського права. Об'єкти, що не охороняються авторським правом.
7. Виникнення авторського права. Знак охорони авторського права. Термін дії авторського права. Державна реєстрація авторських прав.
8. Суб'єкти авторського права.
9. Автор твору науки, літератури і мистецтва. Співавторство. Види співавторства.
10. Особисті немайнові права автора твору науки, літератури і мистецтва.
11. Майнові права автора твору науки, літератури і мистецтва.
12. Види вільного використання творів.
13. Право на винагороду суб'єкта авторського права. Види авторської винагороди. Мінімальні ставки авторської винагороди.
14. Поняття суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Знак охорони суміжних прав. Термін дії суміжних прав.
15. Характеристика суб'єктів і об'єктів суміжних прав.
16. Суміжні права виконавців.
17. Суміжні права виробників фонограм і відеограм, організацій мовлення.
18. Загальна характеристика авторських договорів. Види авторських договорів.
19. Ліцензійний договір в авторському праві: поняття, сторони, істотні умови, відповідальність за порушення зобов'язань за договором.
20. Авторський договір замовлення: поняття, сторони, істотні умови, відповідальність за порушення зобов'язань за договором.
21. Види порушень авторського права і суміжних прав.
22. Поняття контрафактної продукції в авторському праві. Інтелектуальне піратство.
23. Способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав. Цивільно-правова відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав.
24. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.
25. Адміністративна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав.
26. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав.
27. Поняття і система права промислової власності. Джерела права промислової власності.
28. Компетенція уповноваженого органу державної влади у сфері правової охорони промислової власності.
29. Винахід: поняття, об'єкти, умови надання правової охорони.
30. Корисна модель: поняття, об'єкти, умови правової охорони.
31. Промисловий зразок: поняття, об'єкти, умови правової охорони.

32. Загальна характеристика суб'єктів права промислової власності.
33. Патентовласники: поняття, види.
34. Суб'єкти прав на службовий винахід.
35. Патентні повірені: поняття, права і обов'язки.
36. Подання і зміст заявки на отримання патенту.
37. Попередня експертиза заявки. Формальна експертиза заявки. Кваліфікаційна експертиза заявки. Тимчасова правова охорона винаходу.
38. Патент (свідоцтво) як охоронний документ: поняття, зміст. Обсяг правової охорони, що надається патентом (свідоцтвом).
39. Права патентовласника.
40. Обов'язки патентовласника.
41. Дії, що не визнаються порушенням прав патентовласника.
42. Припинення патенту: підстави, порядок, наслідки.
43. Визнання патенту недійсним: підстави, порядок, наслідки.
44. Ліцензійний договір у праві промислової власності: поняття, сторони, істотні умови, обов'язки сторін.
45. Поняття і види ліцензій в праві промислової власності.
46. Договір комерційної концесії: поняття, сторони, істотні умови, обов'язки сторін. Відповідальність за порушень зобов'язань за договором.
47. Договір про відчуження прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
48. Порушення прав власників патенту. Поняття контрафактної продукції у сфері промислової власності. Порядок її встановлення.
49. Способи захисту прав патентовласників.
50. Адміністративна і кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти промислової власності.
51. Комерційне (фірмове) найменування: поняття, структура.
52. Право на комерційне найменування: поняття, зміст, підстави виникнення, суб'єкти.
53. Порушення права на комерційне (фірмове) найменування
54. Форми і способи захисту права на торговельну марку.
55. Поняття і об'єкти торговельної марки (знака для товарів і послуг).
56. Умови надання правової охорони торговельної марки. Підстави для відмови в наданні правової охорони.
57. Права власника свідоцтва на торговельну марку.
58. Обов'язки власника свідоцтва на торговельну марку
59. Порушення права на торговельну марку.
60. Форми і способи захисту права на торговельну марку.
61. Поняття і ознаки комерційної таємниці, її особливості як об'єкта інтелектуальної власності.
62. Порушення права на комерційну таємницю.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. (дата набрання чинності для України – 25 грудня 1991 р.).
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 р. *Офіційний вісник України*. 2023. 13 січня. Ст. 196.
4. Про культуру: Закон України від 14 грудня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. Ст. 168.
6. Про професійних творчих працівників та творчі спілки: Закон України від 07 жовтня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 52. Ст. 312.
7. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
8. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 47-50. Ст. 120.
10. Про рекламу: Закон України від 03 липня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 39. Ст. 181.
11. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114.
12. Про видавничу справу: Закон України від 05 червня 1997 р. // *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 32. Ст. 206.
13. Про народні художні промисли: Закон України від 21 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 199.
14. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 31. Ст. 246.
19. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 72. *Офіційний вісник України*. 2003. № 4. Ст. 129.
20. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756. *Офіційний вісник України*. 2001. № 52. Ст. 2369. № 957 із змінами від 14.09.2011 № 998 від 13.12.2017 № 496 від 12.06.2019 № 916 від 06.11.2019 № 1315 від 23.12.2020 № 843 від 11.08.2023
21. Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 71. *Офіційний вісник України*. 2003. № 4. Ст. 128.
23. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №7. Ст. 32.

24. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №7. Ст. 36.
25. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №7. Ст. 34.
26. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266.
28. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 165.
29. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 50. Ст. 472.
30. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст. 164.
31. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 12. Ст. 64.
32. Правила складання і подання заявки на винахід і заявки на корисну модель: Затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 22 січня 2001 р. № 22. *Офіційний вісник України*. 2001. № 9. Ст. 382.
33. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель: Затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2002 р. № 197. *Офіційний вісник України*. 2002. № 16. Ст. 356.
34. Правила погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг: Затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2010 № 790. *Офіційний вісник України*. 2010. № 82. Ст. 2893.
36. Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг: Затверджені Наказом Держпатенту України від 28 липня 1995 р. № 116; в редакції Наказу Держпатенту від 20 серпня 1997 р. № 72. *Офіційний вісник України*. 1997. № 39. Ст. 268.

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Прав інтелектуальної власності України: підручник Харитонова О.І. Юрінком Інтер. 2023. 540 с.
2. Коваль І. Ф., Оверковський К. В. Введення прав промислової власності в господарський оборот: теорія, законодавство, практика. Монографія. Київ, Норма права. 2022. 244 с.
3. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та

- доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
4. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 274 с.
 5. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності. Підручник – змін. і доп. Київ: НУБіП України, 2017. 356 с.
 6. Харитонова О. І. Право інтелектуальної власності. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 544 с.
 7. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.
 8. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І.М. та ін. К., 2018. 424 с.
 9. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С. Б., к.ю.н., доц. Чепис О. І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
 10. Еннан Р.Є. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2016. 492 с.

Допоміжна література

1. Бахур О.В. Судовий захист прав інтелектуальної власності у сфері господарювання: теорія, законодавство, практика. Юрінком Інтер. 2023. 172 с.
2. Коваль І. Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія Київ: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, «Лазурит-Полиграф», 2011. 330 с.
3. Штефан А. С. Авторське право та суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2017. 150 с.
4. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія. За ред. Н. М. Мироненко, А. С. Штефан, В. С. Доб'язко, А. В. Шабалін та ін. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2019. 204 с.
5. Улітіна О. В. Фотографічний твір як'єкт авторського права: монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2019. 184 с.
6. Пономарьова О. О. Особливості реалізації майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини: монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2019. 156 с.
7. Троцька В. М. Вільне використання творів у мережі: монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2019. 1060 с.
8. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. Київ: Інтерсервіс, 2014. 248 с.

9. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет: монографія. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2018. 220 с.
10. Мироненко Н. М. Договір комерційної концесії: теорія, законодавство, судова практика. НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс. 2018. 212 с.

Наукові статті

1. Штефан О. Посилення захисту прав інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024. №1. С. 25-34.
2. Шаповалова А.О., Запотоцька О.В., Гуржій А.В. Правовий захист об'єктів інтелектуальної власності в умовах воєнного стану: збереження та безпека інновацій. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №2. С. 642-645.
3. Коваль І., Оверковський К. Формування статутного капіталу майновими правами промислової власності: законодавче і локальне регулювання. *Право України*. 2021. № 6. С. 141-161.
4. Коваль І.Ф. Підстави і способи систематизації законодавства України у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. №5. С. 119-127.
5. Кепко О.І., Кепко В.О. Захист інтелектуальної власності в контексті взятих на себе Україною міжнародних зобов'язань. *Економіка та держава*. 2020. №9. С. 91-94.
6. Коваль І.Ф. Правові форми передання майнових прав інтелектуальної власності у сфері господарювання. *Право України*. 2018. №6. С. 31-42.
7. Коваль І.Ф., Савчук К.О. Авторсько-правова охорона результатів творчості фанатів творів літератури і мистецтва. *Наука і правоохорона*. 2018. №4. С. 295-303. http://naukaipravoohorona.com/journal/ukr/2018_4/37.pdf
8. Коваль І.Ф., Ткачук Г.В. Щодо істотних умов ліцензійного договору на використання торговельної марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 31-38.
9. Орлюк О. До питання про удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності патентних повірених в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 5. С. 54 – 62.
10. Бошицький Ю. Л. Деякі питання кодифікації чинного законодавства України в сфері інтелектуальної власності в контексті міжнародних стандартів. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 3. С. 187-192.
11. Якубівський І. Методологічні засади правового регулювання договірних відносин щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 62.

Викладачі

_____ **Ірина КОВАЛЬ**

_____ **Костянтин ОВЕРКОВСЬКИЙ**

Завідувач кафедри

_____ **Елла ПИСАРЄВА**

Гарант освітньої програми

_____ **Елла ПИСАРЄВА**

Керівник спеціальності

_____ **Ірина КОВАЛЬ**

Право інтелектуальної власності